

PARTICULARITIES OF TRAINING MEDICINE AND PHARMACY SPECIALISTS

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-349-1-17>

ANALYSIS OF THE SHORTEST LIGHT PRACTICES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF PHARMACISTS IN MENTAL HEALTH NUTRITION

АНАЛІЗ КРАЩИХ СВІТОВИХ ПРАКТИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТІВ З ПИТАНЬ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Bilousova N. A. Білоусова Н. А.

Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant at the Department of Pharmacy Shupyk National Healthcare University of Ukraine *кандидат педагогічних наук, асистент кафедри фармації Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика м. Київ, Україна*

Згідно даних світової статистики Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ, 2023) психічні та неврологічні прояви становлять 13% тягаря хвороб, що негативно впливає на економіку, добробут населення та призводить до збільшення витрат в охороні здоров'я [1]. Відповідно до визначення ВООЗ психічне здоров'я – це стан добробуту, при якому кожна людина може реалізувати свій власний потенціал та впоратися із життєвими стресами, продуктивно і плідно працювати, а також робити внесок у життя своєї спільноти. Наслідки пандемії COVID-19, конфлікти та війни збільшують додатково тягар хвороб, що спричиняє збільшення попиту на кваліфіковані послуги з психічного здоров'я для населення України. Відповідно, за даними Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України та моніторингових компаній 70% населення України мають прояви порушень у психічному здоров'ї та лише 2% звертаються за кваліфікованою допомогою. Отже, в Україні констатується різке погіршення психічного здоров'я громадян. Дане питання потребує розв'язання через розбудову стійкої системи охорони психічного здоров'я [2] та надання доступу до пацієнто-орієнтованої медичної / фармацевтичної допомоги з питань психічного здоров'я у сфері реалізації лікарських засобів українському населенню. Імплементация

кращих світових практик упровадження психічного здоров'я у вітчизняну систему професійної підготовки фармацевтів на всіх рівнях освіти в процесі євроінтеграції дозволить надавати фармацевтичну допомогу з використанням сучасних підходів доказової медицини населенню України та своєчасно попереджувати ускладнення неінфекційних хвороб.

За результатами аналізу міжнародних документів та наукових праць зарубіжних дослідників нами з'ясовано, що впровадження питань психічного здоров'я в процес підготовки фармацевтів в освітні програми на магістерському рівні та у безперервний професійний розвиток (CPD) є актуальними на часі в багатьох країнах світу (США, Австралія, Велика Британія, Нова Зеландія, Ірландія та ін.). Нами з'ясовано, що міжнародні освітні програми з питань психічного здоров'я розроблені на основі компетентностей та мають доведену ефективність у довгостроковій перспективі формальної та неформальної освіти [3]. Такі підходи в подальшому удосконалюють розвиток пацієнто-орієнтованої фармацевтичної допомоги з питань психічного здоров'я у сфері реалізації лікарських засобів.

Аналіз доступних освітніх програм з питань психічного здоров'я свідчить про розвиток професійно-освітніх та навчально-тренінгових програм підготовки фармацевтів з психічного здоров'я у восьми напрямках: магістерські програми; програми підготовки PhD; психічне здоров'я як модуль у курсі підготовки магістрів клінічної фармації; спеціалізація фармацевтів із психіатрії з подальшою сертифікацією фармацевт-психіатр; короткотривалі курси та тренінгові програми в процесі безперервного професійного розвитку фармацевтів; онлайн-курси на до / після дипломному рівнях; курси інструкторів із психічного здоров'я з подальшою сертифікацією; ознайомчі програми із психічного здоров'я.

Нами виявлено високу зацікавленість зарубіжних здобувачів фармацевтичної освіти у набутті компетенцій із надання пацієнто-орієнтованої фармацевтичної допомоги у сфері реалізації лікарських засобів з питань психічного здоров'я у зв'язку із розширенням Ролей Належної аптечної практики [4].

Таким чином, спостерігається розповсюдженість практики професійної підготовки фармацевтів з питань психічного здоров'я, що представлено в наукових працях зарубіжних дослідників. Практика імплементації в професійно-освітні програми фармацевтів має доведену ефективність у довгостроковій перспективі на до / після дипломному рівнях освіти. Тому впровадження у вітчизняну практику професійної підготовки фармацевтів навчальних програм з питань психічного здоров'я населення як на магістерському рівні, так і у системі

безперервного професійного розвитку є цілком логічним у процесі формальної та неформальної освіти, а також на магістерському рівні.

Література:

1. WHO: World Health Statistics 2023. Monitoring health for the SDGs. Sustainable Development Goals. 2023. P. 119. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240074323> (Дата звернення: 19.08.2023).

2. Всесвітня організація охорони здоров'я. Керівництво mhGAP: для ведення психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин, у неспеціалізованих закладах охорони здоров'я, версія 2.0. Всесвітня організація охорони здоров'я, Європейське регіональне бюро. 2020. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/334239>. License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO

3. Теоретико-методичні засади оцінки медичних технологій : Монографія / Наталя Білоусова, Сергій Соловійов, Алла Кабачна. Київ. С. 220 с. 2023. URL: https://lib.iitta.gov.ua/736032/1/monografiya_blok.pdf

4. Gorton, H. C., Strawbridge, J., & Macfarlane, H. Mental health: "it is a subject where most pharmacists [or pharmacy] students have no more knowledge than the general public". *Journal of pharmaceutical policy and practice*. № 16(1). P. 13. 2023. <https://doi.org/10.1186/s40545-022-00489-x>